

MAVILÁG

POLITIKAI NAPILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Strada Minorilor [v. Minorilor]
u. 2]. Nyomdai telefonszám: 167
Előfizetési ár: Egész évre 600 lej,
félre 300 lej, negyedévre 150
lej, egy hónapra 50 lej. Külföldön
ezeknek az áraknak kétszerese.
Hirdetések közlése tarifa szerint.
Apróhirdetések ára: egy szó 2 lej
Vastagabb betűvel 4 lej
Kéziratokat nem adunk vissza.

Kár a benzinért...

Irtó: Kós Károly

Utólag nincsen semmi értelme a csudálkozásnak és nincsen értelme a tehetetlen elkeseredésnek, a keserű haragnak. Eső után köpenyeg, kedves, jó vezércikkéző barátaim: Spectátor és Paál Árpád és azok a többi kedves és nem kedves barátaim, akik olvasván vezércikketeiket elszoruló gégevel, vagy ökölboszorított kézzel vitatkoztatok az ismert és tudomásul vett előzmények természetes következményén: azon a befejezett tényen, hogy a megüritült róm. katolikus püspöki stallumokat Róma nem magyar főpapoknak adományozta. Erre a nagy hírlapi és közéleti zajra a kolozsvári zsargon szerint ezt kell mondanom: *kár a benzinért*, kedves jó barátaim, mert hiszen minden mégis úgy marad és ezen nem a Ti sirva-kolduló hangotok, sem a Róma előtt alázatos tisztelettel meghajolt fejek, sem ökölbe szorított kezek semmit sem segít úgy sem. Sőt, ha nem tudnám, hogy keserű írásaitokat, heves vitáitokat, jogi és más szempontu megállapításaitokat becsületes magyar szívetek őszinte aggodalma, hívó lelketek keserű fájdalma diktálta; mondom, ha nem tudnám ezt bizonyosan, akkor a ti írásaitokra és szavaitokra cinikus és skeptikus, eretnek kálmínista létemre azt mondanám: ez is kegyes szemforgatás csupán, ez is pápista maszlagolás csak. Mint ahogyan bizony maszlagolás volt annakidején dr. Gyárfás Elemér bankigazgató, magyar párti főparancsnok és róm. kath. egyházi külügyminiszter urnak pártja hivatalos lapjában irt cikke, mely megnyugtatta az elkeseredett magyar katolikus hívőket affelől, hogy hiszen Róma ezt a konkordátumot nem fogja úgy sem aláírni; pedig akkor már gomblyukában fityegett az a pápai ordó, amit ugyanazon konkordátum nyelbeütése körül szerzett bokros érdemei jutalmául kapott ...

Tehát, kedves jó barátaim: *kár a benzinért*. Hiszen Ti nálamnál sokkal jobban tudjátok, hogy ez a konkordátum megnyitotta Róma útját Európa keletére, azon a Románián keresztül, melyet a XV. századtól kezdve mostanig zárva tartott előtte a török és a görög-keleti egyház. Tehát ez a konkordátum Róma tényleges győzelme volt: terület-szerzés és közvetlen összeköttetés Ázsiával. Viszont természetes, hogy ezt Róma nem ingyen kapta; ezért lehetőleg egyenlő értékű árat kellett fizetnie Romániának, melynek diplomataírói már talán a magyar párt is tudja, hogy nem estek a fejük lágyára, bár nem Bécsben tanulták a mesterségüket. Nektek tudnotok kellett, — hiszen politikusok, újságírók és katolikusok vagytok, — hogy mit adott Róma cserében a kapott értékért? Mi, akik csupán szürke polgárok, sőt nem is katolikusok vagyunk, sejtettük akkor és látva-látjuk azóta, hogy Róma a Magyarországtól Romániához csatolt területek katolikus egyházának *magyarságát* adta cserébe. Ez ugyan bizonyosan nincsen beleírva így durván abba a konkordátumba, de a következmények ezt bizonyítják. Természetes, hogy mi ezért Rómát nem hibáztatjuk és Bukarestet sem: mindketten azt tették, amit örök

idők óta minden egyházi és világi hatalom, mely messze célokat tűz maga elé, de — mégsem eléggé előrelátó. És a római egyház: — internacionale, — államnyelve: — régen halottak nyelve; az a fogalom, hogy: nemzet, ismeretlen fogalom számára. Hogyan értsen meg tehát ez a Róma — Titeket?

Róma tehát minden scrupulus nélkül és teljes joggal azokat nevezte ki püspöknek, akiket akart. Ebbe egyetlen katolikus hívőnek sincsen beleszólása és higgyétek el, sokkal magasabb érdek diktálták neki ezeknek a *nem magyar püspököknek* a kinevezését, mint az, hogy ezek az urak viszont Nektek nem tetszenek. Ami azt jelenti, kedves barátaim, hogy ezek a kinevezések maradtak, tehát: *kár a benzinért*.

Édes, jó barátaim, a hiteteket nem bántom. Nemcsak azért, mert az gonoszság volna, sőt azért sem, mert Erdélyben félezerőve törvény, hogy: „mindenkinek az ő hite pedig az ő lelkeinek dolga”, de leginkább azért, mert hogy elvégre egy a hitünk: a Krisztus

vallása. Az egyházakat sem bántom, bár az minket, protestánsokat, pogányoknál rosszabbaknak, mert hitehagyott eretnekeknek itél és a mi egyházunk szerint való házasságokat: ágyasságnak, gyerekeinket: bitangoknak bélyegzi. Még sincsen gyűlölet bennem egyházatok ellen és helyesnek tartom, hogy Ti ahhoz gyermeki szeretettel és tisztelettel ragaszkodtok. És éppen ezért megértem és megérzem becsületes lelketek minden keserüségét, fájdalmát és vívódását, amikor most, mert magyarok vagytok, a saját hibáitokon kívül szembekerültetek Rómával. Nem a hitetekkel, nem a Krisztus által hirdetett és gyakorolt szeretet, jószág és reménység vallásával, de Rómával, mely a régen halott, egykor a világot sarkuk alá tiprótt imperátorok nyelvén beszél és amely így nem értheti meg a Ti nevetséges magyar keserüségeket.

Oh, Ti naiv, minden szépben, jóban, sőt embertársaitokban is hívó, nyomorult magyar kuljai a szellemnek, be kár minden csepp tentáért, minden csepp vérért, mely pennátokból, szívetekből omlik a papírra — bizony eredmény nélkül.

Igaz! Volna még egy, egyetlenegy mód, amit meg lehetne próbálni:

hogy Erdély és a többi román imperium alatti magyar területek minden katolikus főpapja és plébánosa és minden katolikus mágnása és dzsentrije és intellektuelje együtt, egy erős tömegben, egyszerre kiáltssa oda Rómának: „Nekünk, magyaroknak pedig magyar püspök kell!” Ezt a módot próbáljátok összehozni, édes barátaim, ha van még hitetek ideálokban, ha van még hitetek az emberekben, ha van még hitetek magyar főpapban és magyar mágnásban.

De én úgy gondolom, sőt bizonyos vagyok benne: *kár a benzinért* ...

A legokosabb tehát, ha belenyugodtok abba, amit a csallhatatlan Róma elintézett és amely elintézés megmáshatás céljából felebbező fórum nincsen ezen a földön.

... Vagy pedig az *Urístenhez* apelláltok, aki a lelkekben él, a mi magyar lelkünkben is és ő bizonyosan Nektek fog igazat adni — Róma ellen is.

De ehhez a tethhez akkora bátorság kellene, amilyen nem volt a magyarban, — a protestáns eretnecség megszületése óta ...

És ezért végül is azt mondom: „*kár a benzinért* ...”

Sztána, 1930. okt. 19.

A király vonata a hétfalui vagongyári tűzvész miatt három órát vesztegelt a brassói állomáson

(Brassó.) Az előző éjjel a Brassó mellett Derecske Hétfaluban ismeretlen okokból kigyulladt az ottlevő vagongyár. A brassói tűzoltóság az első hírre azonnal kivonult, de elegendő vizet az ol-tásra nem találtak. Emiatt a brassói állomásról mozdonyokat küldtek ki vízszállításra.

Az egyik mozdony összeütközött a szembejövő tehervonattal. Több teherkocsi tönkrement és a mozdony összetört.

A pályatest 180 méter hosszúságban teljesen megrongálódott, úgy, hogy a közlekedés lehetetlen-né vált.

A királyt Szinájába szállító udvari vonat és a miniszterek külön vonata Brassóban rekedt és csak 3 órai késéssel lehetett tovább indítani.

A derecske-hétfalusi vagongyár oltása vízhiány miatt nehézségekbe ütközött s emiatt majdnem teljesen a lángok martaléka lett. Vagongjavító gépek, felszerelések, több új és javítás alatt álló mozdony, személy- és teherkocsi pusztult el. A kár tizenöt millió. A gyár 18 millióra volt biztosítva. A vizsgálat a tűz ügyében megindult.

A legutóbbi jelentések szerint a tűz a gyárban akkor keletkezett,

amikor már az éjjeli örökön kívül senki sem tartózkodott. Az első lángok az egyik festék kamrából csaptak ki, ahol rengeteg gyúlékony anyag volt elhelyezve. A tüzet az egyik inspekciós őr vette észre és azonnal mozgósították a gyári tűzoltóságot, de ez a primitív oltókészülékek és vízhiány miatt tehetetlenül nézte a tűzvész pusztítását.

Varzaru őrnagy egy éve állt a szovjet-kém-szervezet szolgálatában

Több katonai személy letartóztatása várható - Visu és Dicol kommunista védőügyvédek is őrizetbe vették

(Bukarest.) A kémiszervezet ügyének vizsgálata a legnagyobb eréllyel tovább folyik. Varzaru őrnagy bevallotta, hogy már egy éve áll a szovjet szolgálatában és Solomon mérnökkel együtt dolgozott. Legutolsó feladatuk a szebeni hadgyakorlatok kikémlelése volt. A tegnap a Calea Grivice-n tartóztatták Malcsék dobudzsai mérnököt. Ugyancsak őrizetbe vették Visu és Vicol ügyvédek is, akik a kommunista ügyekben

többiben is védőként szerepeltek. Varzan őrnagy vallomása alapján több katonai személy kihallgatását is elrendelték.

LESZÁLLITJÁK A KAMATLÁBAT. Bukarestből jelentik: A Szövetkezetek Bankja tegnapi ülésen elhatározta, hogy a bankkamatlábát 12 százalékra szállítja le. Ezen rendelkezést táviratilag közölte intézetéhez tartozó fiókjaival.

Honmentés otkolonnal

Lupu doktor megint felcsapna miniszternek, de az önző politikusok elgáncsolják

(Kolozsvár.) A kolozsvári egyetemi ünnepek alkalmából, amint azt a „Mai Világ” már megírta, Kolozsvárott járt Lupu dr., a romániai belpolitikai élete „fenegyereke”, akivel minden párt mindig számolt és akinek neve akár nemzeti, akár koncentrációs kormányról van szó, sőt még az esetben is szerepelni szokott, ha liberális kombináció kerülne napirendre.

Lupu dr., aki legközelebb Máramaroszigeten, Kolozsvárt, Temesváron és Aradon fog politikai gyűléseket rendezni, az alábbiakban nyilatkozik programjáról:

Először, — szerinte — a kamatkérdést kell rendezni, mert a magas kamatok miatt súlyos következményekkel kell számolni. Ennek a rendezéséhez pedig a bankkérdést kell törvényhozásilag megoldani, mert sok a megbízhatatlan bank. Csodálatos — mondja a doktor — hogy ha valaki egy szolgai állást akar elnyerni, ahhoz erkölcsi bizonyítvány benyújtását követelik, de aki bank részvénytársaságot alapít, senki sem kér tőle semmi írást.

A kamatokat az utolsó évekre visszamenőleg felül kell vizsgálni. A bankadósságokat megállapítva, egy bizonyos kamatot rekalkulálni kell és a kifizetett kamatot — amennyiben a megállapítandó kamaton felül a van tőketörlesztésbe kell beszámítani. A fennmaradó adósság pedig amortizáltassék.

— De kérem, — vetette közbe munkatársunk — ezzel tönkre lehet tenni a jóhiszemű bankokat is, mert nálunk nem uzsorások foglalkoznak pénzkiléyezéssel.

Lupu erre megvonja a vállát és könnyedén azt mondja:

— Lehet, hogy itten így van, nem ismerem az itteni helyzetet, de a Regátban másként van.

A parasztság eladósodása miatt az ország népe forrongó hangulatban van és ha sürgősen nem segítünk a dolgon, baj lehet belőle.

— Milyen sikerre számít miniszter ur Erdélyben?

— Remélem itten nagy sikerem lesz. Erdély lakossága intelligens, program-

mom tetszetős, tehát biztos, hogy az erdélyiek megértene és követnék?

— Miként vélekedik a politikai helyzetről? — volt a további kérdésünk:

— A nemzeti parasztpárt eddigi ígéreteit nem váltotta be. Én koncentrá-

ciós kormányt ajánlottam az ország megmentésére. A jóérzésű emberek igazat adtak nekem, de az önző politikusok elgáncsoltak. Jövőben is hajlandó vagyok minden olyan kormányban résztvenni, amelyik programjába veszi az adózók pénzével való takarékoskodást. Az országot csak így lehet megmenteni. Most valamennyien olyanok vagyunk, mint a szárazra vetett hal, a büdzsé elvon tőlünk minden életlehetőséget.

Igy beszél Lupu dr., aki otkolonba fürdik, ha paraszttal beszél. A gazdasági nyomorral agitál, de pazar fényűző életet él ... de ennek ellenére is szívesen lenne egy kicsit miniszter.

Gerinc kellene...

Az országos Magyar Párt október 25. és 26-án Szatmáron kongresszust tart. Ez alkalommal dr. Nagy Sándor, a szatmárvármegyei tagozat elnöke felhívást intéz a szatmári közönséghez, hogy mennél számosabban vegyenek részt ezen az impozáns gyűlésen.

Reméljük, hogy nem marad pusztán szó a pusztában Nagy Sándor harsogó szöze. Bizonyára akad majd néhány gerinces magyar ebben a gyűlekezetben, kiket még nem vetett indexre a pártkamarilla. És ezek a gerincesek talán majd rámutatnak a magyar jellem azon sajátságaira, melyeket a párt hivatalos vezetéi nem akartak eddig tudomásul venni és gyakorolni.

A magyar jellem megtagad minden megalkuvó, minden véglény-politikát. A kisebbségi sors megjavulása nem érhető el falmentén esuszó kijárással, hanem az volna a teendőnk, hogy osztályokra való tekintet nélkül, sérelmeinket és követeléseinket egy demokratikus programban összefoglalva manifesztáljuk és ezt a programot gerincesen, bátran, a román parlament tribünjéről világga kiáltjuk.

Ezt várná az erdélyi magyarság vezéreitől és ezt várja már egy évtized óta. Ehelyett cifra frázisokat puffogatnak, kongresszusi görögtüzeket és fakir mutatóványokat produkálnak. Nem tehetnek egyebet. Ez a vezetőség, tradíciójának ködszféráiból nem tud és nem akar a dolgozó nép sóhajokkal áztatott szintjére leereszkedni.

Ez a vezetőség osztályérdekeket szolgál, mely érdekeket béli termék parkettjén, vagy a miniszteriumi büroókban, hajlott háttal és alázatos mosollyal képviselnek, míg a nép akaratát már gerinces ellenállással kellene tantaniok, s ehhez nincs erejük, nincs akaratuk és nincs gerincük.

Vajjon bevallják-e ezt a párt vezetéi Szatmáron?

Nehezen, mert ehhez is gerinc kellene! ... (W.)

A kolozsvári 4 alpolgármester átvette hivatalát

(Kolozsvár.) Amint a „Mai Világ” megírta, a román blokk fenyegető fellépése miatt hetekig húzódott a négy alpolgármester hivatalos beiktatásának ügye. Mihály Tivadar polgármester huzta halasztotta a dolgot, amíg végre tegnap az alpolgármesterek megjelentek a városházán és Mihály polgármester távollétében helyettesét, Moldovan Anton városi tanácsost kérték fel, hogy iktassa őket hivatalukba. A helyettes primár, miután erre nézve semmi tör-

vényes akadályt nem látott fennforogni, jegyzőkönyv felvétele mellett az alpolgármestereket beiktatta; akik hivatali reszortjukat már át is vették. A románblokk vezetője a négy alpolgármester részvételével összeült állandó választmányi értekezleten kijelentette, hogy törvénytelennek minősítik a beiktatást és valamennyi határozatot, amit a négy alpolgármester közreműködésével fognak megszavazni ... a gyámhatóságához felebbezi meg.

SZÍNHÁZ

MA: ALEXANDRA. Különös érdeklődéssel várja a közönség a mai estét, az Alexandra reprizét. Az utolsó évek legnagyobb sikere, az Alexandra kerül színre. Martos Ferenc és Szirmai Albert operettje most új szereposztásban kerül nálunk színre. A címszerepben Karácsonyi Illy először lép a színpadon a kolozsvári publikum elé. Nádor Jenő most először játsza a parádés bonviván-szerepet. Betegh Bébi, Ihász, Tompa Béla mellett az egész együttes részt vesz az előadásban, amelyet Ihász rendez és Stefanidesz dirigál.

A PÉNTEKI VIDÁM KABARÉ MŰSORA: A pénteki vidám kabaré-est gazdag műsora a következő: 1. Szimfonikus jazz nyitány. Vezényli Komjáthy Károly. 2. Selmeczy Mihály bevezető konferanszot mond. 3. A láthatatlan ember. (Földes Imre tréfája. Szereplők: R. asszony: Kondor Ibolya. A férj: Forgács Sándor. Béla: Földényi László.) 4. 12 macska a háztetőn a la Páris. Előadja 12 gör. 5. Komár Juliska. Ady verset ad elő. 6. Apacs szerelem. (Táncduett, előadják Betegh Bébi és Ihász Aladár.) 7. Karácsonyi Illy zenekari kísérettel dalokat és áriákat énekel. Szünet. 8. Laji bá a rádiókereskedőnél. (Tompa Pufi és Ihász Aladár.) 9. Régi szerelem. (Táncpantomim, előadják Miklóssy Margit és Leövey Leó.) 10. Kondor Ibolya szononokat énekel. 11. VIII. Albert. (Szöke Szakáll tréfája. (Kaszab Anna, Komár Juliska, Selmeczy Mihály, Tompa Béla, Ihász Aladár, Leövey Leó, Balázs, Nyerges, Révész, Lantos, Dancsó, Kozma.)

A MESESZÍNHÁZ BUCSUELŐADÁSA UJ MÜSORRAL. A budapesti Meseszínház nagyszerű vendégjátékát csütörtökön délután fejezi be. Felnégykor és félhatkor új műsor: A huncut kis inas című háromfelvonásos operett kerül színre a Meseszínház gyermekművészeinek előadásában. Helyárak most is: 10, 20, 30, 40, 50 lej. Kínese bácsi új mesét mond a gyermekeknek. Lesz zene, ének, tánc, film és mindenféle móka.

HETI MÜSOR:

Az esti előadások félkilencor kezdődnek Csütörtökön délután fél 4 és fél 6 órakor. Babszem Jankó. Csütörtökön este fél 9 órakor: Alexandra. (Operett repriz új szereposztásban és új betanulásban. Karácsonyi Illy, Betegh Bébi, Nádor Jenő, Ihász Aladár, Tompa Béla, fellépésével. 7 A. bérlet. Ssz. 28.)

Magyar Színház moziműsora:

Péntek d. u. 4 és 6 órakor: Rin-Tin-Tin a beszélő, olvasó, számoló és zeneértő farkaskutya fellépte és „Az éneklő felhő” amerikai cowboy történet 7 felvonásban. Helyárak: 20 és 10 lej. Szombaton csak egy előadás d. u. 6 órakor: Rin-Tin-Tin a beszélő, olvasó, számoló és zeneértő csodakutya és Az éneklő felhő. Vasárnap két előadás d. u. 5 és 7 órakor: Rin-Tin-Tin a csodakutya és „Az éneklő felhő”. Helyárak 20 és 10 lej.

Ne zaklassa a férjét pénzért!

Vegyen női kabátot a legelegánsabb kivitelben részletfizetésre ROTTENBERG MÁRTON cégnél Cluj, P. Carolina 5.

Ugyanott vehet férfiöltönyöket, téli kabátokat, trenchoatokat, férfi- és női szöveket, selymeket, vásznakat és minden divatárut 20 heti vagy 5 havi részletfizetésre. Készpénzvételnél 10 százalékos engedmény számíthat csak clujlakók lesznek kiszolgálva

CORSÓ FILMSZÍNHÁZ

Premier

Volga leánya

Gyönyörű zenés énekes filmproduktió Főszereplők: Evelyn Holt, Igo Sejm, Nikolai Malikoff Ezenkívül: Hangos pótkép és a legújabb Journal.

CARMEN MOZGÓ

2 szenz. 3 ó. előadás 19 felv.

I. Odessai Kém

10 felvonásos dráma. Főszerepben: G. Kraftschikow J. Wassiltschikow

II. Fényképész (Ötöt egy hatosért)

Fősz.: MALEC (Buster Keaton)

URANIA

Varázsló

Főszerepben:

Conrad Veidt, és Mary Philbin

Ezenkívül: Hangos pótkép és a legújabb Journal.

SELECT MOZGÓ

Premier

A világhírű Maurice Chevalier legjobb filmje

A királynő férje

Zenés film fotoceluloidai A többi főszerepben: Jeanette Mac Donald, Lupini Lane, Lillin Roth.

Műsoron kívül: Hangospótkép és a legújabb Journal

HIREK

ERZSÉBET FÜRDŐBEN csütörtökön délelőtt gáz férfiaknak, délután gáz nőknek. Kádfürdő nyitva reggel 5-től este 9-ig.

HÁROMTAGU BIZOTTSÁG VIZSGÁLJA KI AZ R. 101 KATASZTRÓFÁJÁNAK OKÁT. Londonból jelentik: A kormány kinevezte az R. 101 katasztrófájának okai kivizsgálására hivatott háromtagú szakértő bizottságot.

OLCSÓBB A SZÉN NÉMETORSZÁGBAN. Berlinből jelentik, hogy a Rajna-vidéki és sziléziai szénszindikátusok még a Brüning kancellár által a birodalmi gyűlésen bejelentett időpont, december elseje előtt leszállítják 6 százalékkal a szénárakat.

HÜVÖSDÍK AZ IDŐJÁRÁS. Budapestestről jelentik: A meteorológiai intézet időjárásprognóza szerint az esőzés időnkénti szűnésével változókéony és továbbra is hűvös időjárás várható.

RÁDIO-TELEFON WASHINGTON, LONDON ÉS TOKIÓ KÖZÖTT. New Yorkból jelentik: Az amerikai rádiótársaságok a londoni tengerészeti egyezmény ratifikációs okmányainak kicserélése napján meglepetésben akarják részesíteni hallgatóikat és a világ rádiózáit. Rádió-telefonösszeköttetést fognak létesíteni Washington, London és Tokió között s felkérték a kormányokat arra, hogy a kormányelnökök, illetve Washingtonban Hoover elnök közreműködését a beszélgetésekhez megnyerjék. A három államférfi szavait az összes amerikai rádióállomások közvetíteni fogják.

RÁJÁR A RUD AZ AMERIKAI SZESZCEMPÉSZEKRE. Londonból jelentik: Atlantic Citytől északra, New Jersey állam partvidékén az amerikai prohibíciós rendőrség egyik őrszázádját tizenegy főnyi legénységével együtt elfogott és kikötőbe kényszerített egy kanadai hajót, mert állítólag alapos gyanu merült fel a legénység ellen abban az irányban, hogy motorcsónakok után rendszeresen csempésznek alkoholt az Egyesült Államokba.

5400 ÉVES TEMETŐRE BUKKAN-TAK KISKÖRÖS HATÁRÁBAN. Budapestestről jelentik: Kiskörös határában 4500 éves temetőre bukkantak. Kiásása tudományos vezetés alatt folyamatban van.

AZ APAPGYILKOSNAK — KÖTÉLTÁLTALI HALÁL. Dubovics jugoszláviai községben Veralics József harminnégy éves földmives állandó zsörtölődésben élt édesapjával, a hetven esztendősen Veralics Simonnal, mert az a földjét vonakodott átadni fiának. Egy veszekedés alkalmával Veralics József fejével agyonverte az apját, a holttestet becipelte az istállóba és ott összetapostatta a lovakkal, hogy a gyilgosságnak olyan látszatot adjon, mint ha apja szerencsétlenségnek esett volna áldozatul. Egy hét múlva azonban a dolog kiderült és Veralics József rövid tagadás után be is vallotta az apagyilkosságot. Az észéki törvényszék most emiatt kötél általi halálra ítélte.

Lapunk Budapestén állandóan olvasható a Park Szállodában.

Éljen Stan Vidrighin, de vérezen elavastul áldozata, ha nincs a vonaton harmadik osztály

(Nagyvárad.) A maga nemében páratlan eset történt a telegdi-pályaudvaron. Egy tizenhétéves fiatalember leesett a vonatról és igen súlyos sérüléseket szenvedett. A fiatalembert a legközelebbi vonaton kellett volna szállítani a biharmegyei kórházba, de a véletlen folytán ezt a vonatot a Rapid büszke szerelvénye jelentette, ahol tudvalevőleg nincsen harmadik osztály.

Az életveszélyesen megsérült fiatalembert az állomás vezetőinek határozata értelmében nem szállították be, mert harmadik

osztály nem volt a szerelvényen.

Igy megvárták a következő vonatot.

Kíváncsiak vagyunk, hogy ez az eljárás összeegyeztethető-e azzal a nyugati szellemmel, amelynek jegyében Stan Vidrighin nyilatkozni szokott a sajtónak? Mi történt volna akkor, ha a szerencsétlen fiatalember meghal a pályaudvaron? És mi történik akkor, ha ennek a késedelmezésnek igen komoly következményei lesznek? Kíváncsiak várjuk a fejleményeket és az embertelen eljárás ügyében szigorú vizsgálat bevezetését követeljük.

Abban az órában temették, amikor esküvőjét kitűzték

Megirtuk, hogy Govorkovics Erzsébet szabadkai leány gyilkos merényletet követett el vőlegénye, Koleszár János ellen, aztán elmentette saját torkát. A leányt kétségbeesett tette az birta rá, hogy a vőlegénye három nappal az esküvő előtt kijelentette, hogy

visszalép a frigyól. Koleszár állapota a kórházban javult és túl van a veszélyen. Govorkovics Erzsébet belehalt sérüléseibe és temetése szombaton ugyanabban az órában ment végbe, amikor esküvője volt kitűzve.

Nem dinamit explozió okozta az alsdorfi bányakatasztrófát Eddig 233 halott, 100 sebesült és huszonöt eltűnt áldozat van

(Berlin.) Az alsdorfi bánya helyreállítási munkálatairól este kiadott jelentés a katasztrófa eddig feltalált halálos áldozatainak számát 233-ban állapítja meg. Ezek közül 182-öt a bányában, 51-et a földszinten épületösszeomlásoknál ért a halál. 25 bányász még mindig hiányzik. A sebesültek száma 99. Délután három bányász élve került elő egy felszabadított tárnarészből. A katasztrófa okainak megállapítására kiküldött bizottság hat óra hosszat tartózkodott az Anna II. bányában és mindent tüzetesen megvizsgált. Az összes robbanószer-raktárakat épségben találták fel és sikerült megállapítani azt is, hogy az explozió idejében robbanószer a bányában szállítás alatt sem volt. Így teljesen megdőlt az a feltevés, hogy a katasztrófa oka dinamit-explozió lett volna. A bizottság a ténymegállapításokat ma tovább folytatja.

Az áldozatokat szombaton fogják eltemetni. A birodalom egész területére kiterjedő gyűjtés indult meg a hátramaradtak érdekében. Az akcióhoz első jegyzőként a birodalmi és a porosz kormányok 150—150 ezer márkával járultak hozzá. A berlini angol nagykövét tegnap megjelent Hinderburgnál és királya részvétét tolmácsolta. Az angol szénbányászok szövetsége táviratilag fejezte ki együttérzését.

A BRETAGNEI ORKÁNNAK 295 HALÁLOS ALDOZATA VAN. Párisból jelentik: A bretagnei Finistere departement prefektusa közölte, hogy a Quimper halászfaluból a szeptember 19-i vihar alkalmával eltűnt és vissza nem tért halászokkal együtt a viharkatasztrófának 203 halálos áldozata van. Az eltűntek 127 özvegyet és 193 árva hagytak hátra.

Késpénz sorsolás

Folyószámla „Albina Bank” CLUJ
ACluji Önkéntes Mentő Egyesület nagy sorsjátéka. 2182 különféle késpénz nyeremény

Összesen

Vásárolható: Erdély Bányaterület-tendohány tőzsdékben, borbély és más nyílt üzlethelyiségekben

Egy sorsjegy ára 100 Lei

Főnyeremény 1 millió lei

Főnyeremény 1 millió Lei

Huzás 1930. december 21-én Clujban, a legteljesebb nyilvánosság mellett

összegeben

Vidéki rendeléseket 117—Lei előzetes be- küldése ellenében a Cluji Központi Sors- jegyiroda (Str. Memorandului, 16) eszközöl

EDISON

Erdélyben elsőnek berendezett beszélő filmszínház

2 szenz. 3 órás előadás 19 felvonás
Az elsodori mafom
10 felvonásos dráma
Sadoveanu Mihály műve
Főszereplők: WERNER FUETTERER, JANCU BRESEANU
MEGZAVART HÉZESHETEK
9 felv. vigj. fősz.: Polly Moran, Harry Gribon és REX a csodakutya

MAGYAR SZÍNHÁZ

Délután fél 4 és fél 6 órakor

A budapesti gyermekszínház Bucsuelőadása

A fűncut kis inas
meseoperette

Helyárak 10, 20, 30, 40, 50 Lei

Színlelőadás

ALEXANDRA

Operette újdonság
Karácsonyi Ilyvel

Kezdte fél 9 órakor

OPERA ÉS N. SZÍNHÁZ

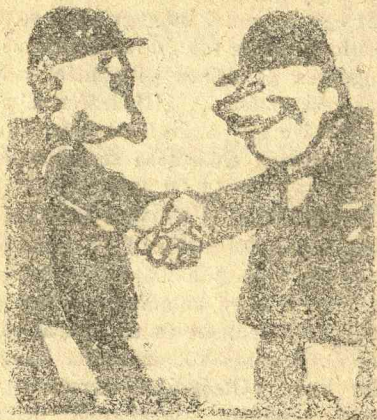
Csütörtök 1930 okt. 23-án

Allegro ma non troppo

vigjáték 3 felvonás

Kezdete fél 9 órakor

Fogadjunk...

— Fogadjunk Pancser, el sem hiszi, ha mondom, hogy nem lehet kibírni ezt az orosz dumpingot...

— Jó, jó ne panaszkodjék, tudom arra gondol, hogy most már a börtönökbe is nálunk ők szállítják a foglyokat...

— De olvasta, hogy az indiai alkirály Macdonald miniszterelnöknek egy nadrágot nyújtott át az orosz dumping illusztrálására?

— Nézze meg az én nadrágomat. Két év előtt csináltattam. Ennek gyapjútát is Indiában termelték, angol hajókon vitték át Angliába, ott egy gyáros szövetet készített belőle, átadta egy nagykereskedőnek, a nagykereskedő ügynöke utján eladta egy kiskereskedőnek, attól megvette a szabóm, aki elkészítette ezt a nadrágot...

— No és aztán, Pancser ur, mit akar ezzel mondani?

— Hát csak azt, hogy amint látja, ebből a nadrágból él az indiai termelő, a hajóstársaság, a gyáros, a munkás, a nagykereskedő, az ügynök, a kiskereskedő, a szabó és én még egy árva bant sem fizettem rá...

— Így nézünk mi ki, Pancser ur az orosz dumpinggal, meg közgazdasági elméleteinkkel...

— No és mit gondol, nem ebben maradtunk?

KÖZLEMÉNY. Geom. Angelo Bozoni, a „Pro Edilizia Moderna” cég igazgatója, Ancona Via Saffli 18. sz. (Italia) nagy mennyiségű bitumot keres utépítési célra. Ajánlatok ármegjelöléssel, mintával és szállítási feltételekkel közvetlenül fenti címre küldendők. Kereskedelmi és Iparkamara.

TANFOLYAMOK. A Magánalkalmazottak Szakszervezete a rendes téli tanfolyamokat ez évben is megfogja tartani. A tanfolyamok november hó 15-én kezdődnek és szakkönyvelési, németnyelvi, románnyelvi és magyar gyorsírási szakokra lesz osztva. Amennyiben megfelelő számú jelentkező lesz, úgy a német és románnyelvű gyorsírást is be fogják vezetni. Jelentkezni lehet naponta d. u. 4–8 órakor a Szakszervezet helyiségében Str. Memorandului (v. Unió-utca) 21. szám alatt.

A SZÉKELYEK KOLOZSVÁRI TÁRSASÁGA folyó évi október hó 25-én, szombaton este 9 órai kezdettel, a Társaság Str. I. Maniu (Szentegyház-utca) 8. szám alatti helyiségében szüreti mulatságot rendez, hideg bufettel egybekötve. Meghívót, költségmegtakarítás céljából, nem bocsátanak ki. Ezúton értesítik tagjaikat s az érdeklődőket s kéri megjelenésüket. Tánc reggelig.

TELJES NAPFOGYATKOZÁST ÉSZLELTEK UJZÉLANDBAN. Londonból jelentik: A mai teljes napfogytakozást az Ujzelandot környező szigetek és Amerikában s több helyütt kitünően észlelték és fényképezték. A 93 és fél másodpercen át tartott napfogytakozás alatt spektroszkópikus megfigyeléseket is sikerrel végeztek.

Felelős szerkesztő:
WOJTICZKY-KELEMEN GYULA

APRÓHIRDETÉSEK

Ebben a rovatban minden szó 2 lej. — Vastagabb betűvel szedve 4 lej. A legkisebb apróhirdetés 20 lej. — **Állást keresők féláron hirdethetnek.** — Az apróhirdetések díja előre fizetendő.

Levelezés

„ARGUS”

fordítási és másolási iroda. Precíz és gyors kiszolgálás. Cluj, Str. Regina Maria 27.

Vegyes

Gyermekruhák és férfiöltönyök a legjutányosabban

Simon

gyermekruha speciálistánál készülnek **Kornis-utca 8 szám.** A barátok templomával szemben.

BIZTOS POLOSKAHALAL 25 lej üvege. Kapható Demeter C. gyógyszerárában, Cluj, C. Motilor 2.

Új kelmefestő-
vegytisztító intézet

Szilágyi Sándor (A Nagy- és Szilágyi-féle kelmefestőgyár volt főnöke) az Árpád-ut 20 szám alatt új kelmefestő és vegytisztító intézetet nyitott. **Vállal kelmefestést, vegytisztítást olcsón, gyorsan, jól és pontosan.** Felvételi helyek: Főter 17. (Mátyás király-utcai bejárat) és Strada G. Tamás (v. Galamb-utca) 23. szám

Női divat

Szabó Lenő divatkülönlegességek nagyáruház, Calea Reg. Ferdinand (v. Wesselényi-u.) 5. Telefon 579.

Gólya-Aruház női divat különlegességek nagyáruház. Cal. Reg. Ferd. 11. (v. Wesselényi-u.) Telefon: 9-57

Férfi divat

Neumann M. utóda Boschán Géza. Kész férfiruhák áruház. Uri szabóság. Piața Unirii (Főter) 14

Katz és fia Kész férfias gyermekruhák. Raktár Mérték utáni szabóság. Piața Unirii (Főter) 10. Telef.: 8-35

A kémia legújabb vívmánya szerint fest, tisztít
Czink, Cluj

Kolozsvári Takarékpénztár és
Hitelbank Részvénytársaság

Cluj, Piața Unirii No. 7. - Kolozsvár Mátyás Király-tér 7

Betéteket előnyös kamattal mellett fogad el és rendszerint felmondás nélkül fizet vissza. Olcsó kölcsönöket nyújt

Saját tőkéi 143 millió lei

Fiókjai: Dej, Dicsőánmartin, Alba-Iulia, Târgu-Mureș, Oradea și Timișoara
Dés, Dicsőszentmárton, Gyulafehérvár, Marosvásárhely
Nagyvárad és Temesvár. **Affiliált intézetei:** Torea aranyosvármegyei Takarékpénztár Rt., Turda (Torda). Alsófehérvármegye: Gazdasági Bank és Takarékpénztár Rt., Aiud (Nagyenyed), Udvarhelymegyei Takarékpénztár Rt., (Székelyudvarhelyen és Cristur (Székelykeresztúron), Szászrégenvidéki Takarékpénztár Rt., Reghin (Szászrégen), Népbank Rt. Huedin (Bánffyújvárad), Szamosújvári Hitelb. Rt. Gherla (Szamosújvár)

Minden bankügyletet legelőnyösebben végez. Áruraktárai a vasút mellett

EGERBEGYI mézédész must csak a „Corona”-ban kapható. Cal. Victoriei 49. (v. Kossuth L.-u.)

Legmodernebbül berendezett
Ipari Festőde

Strada Bucovina 32. szám (volt Munkácsy-utca) a nagy közönség számára **megnyit.** Vállal ruhanemű, keze, fonál, kalap, harisnyafestést gyáriáron
Telefon 5.95

SZÉPSÉG, ifjúság, szép otthon — 11—12 sz. Szeresd otthonodat! Az otthon és berendezés művészete 62 lej. — 14. sz. Szépség — ifjúság. A szépség és ifjúság megőrzése 34 lej. — 5—6. sz. Vigyázz gyermekeiddel! A csecsemő és gyermek helyes ápolása 62 lej. A szépen illusztrált sorozat 15 számból áll. Kérjen jegyzéket Lepagétól, Cluj, utánvétellel szállítja. Irjon rögtön egy lapot Lepagenak.

KIADÓ ÜZLETHELYISÉG lakással Rudolf-u. 13.

SZOBA, konyhás lakást keresek istállóval. Ajánlatokat a „Mai Világ” kiadóhivatalába kérek.

HÁZVEZETŐNŐNEK elmenne helyben vagy vidékre magányos idősebb urhoz jó modoru, fiatal szorgalmas és szerény asszony. Ajánlatokat „Házvezetőnő” jelígre a kiadóba kérek.

Kötött-szövöttáru

Blatt kötött és szövött áruk gyári lerakata, ahol legolcsóbban szerezhet be harisnyát, keztyűt és kötött árut. Főter 13.

Edény-üveg

Moskovits és Társa konyhafel-szerelési cikkek, üveg és porcellán áruk. Alpaca evőeszközök, Calea Regele Ferdinand. Főpostával szemben.

Könyv-papír

Keszei Albert Könyv- és papírkereskedése, antiquariuma és nyomdai munkák felvételi helye, Piața Unirii (Főter) 1.

Lepage könyv, zenemű, (kotta), papír, iskolakönyvek, írásszerek, rajzműszer, füzetek stb. áruház. Kérjen jegyzékeket.

Asszonyok réme

Irta Otto Wurm

(211)

A bosszu áldozata.

— Valóban megmagyarázhatatlan előttem az, hogy még sehol és semmit sem hallottam erről az előkelőbb fajtaú kéjhölgyről, kedves Ede barátom. Az egyenesen gyalázatos, ahogy ő áldozatait kifosztja; hisz ő még ártalmasabb, mint Martella Eugenia.

Igy beszélt az álarcos férfi Edéhez, aki őt dolgozó szobájában kereste fel. Ede rátekintett egy iratesomóra, melyet előbb magával hozott és Billnek átadott.

— Ebben bentfoglaltatik az amerikai nő egész bülaistroma. Az értesülések megbízhatók. Alig néhány hét előtt állítólag a nő két közeli rokona párba vitt miatta.

— Ugy — ugy? Tehát Wilsonnak hívják?

— Igen. Ámbár én azt hiszem, hogy ez csak álneve, de lehetséges, hogy tévedek e tekintetben. Elég az hozzá, hogy ellenállhatatlan e nő szépsége. A mivel aztán már végtelentül sok szerencsétlenséget okozott.

— Azt magam is látom ezen írományokból, kedves Edém, de most végre nem fogja kikérülni e hölgy a bosszúállást. Tudom nevét, ismerem lakását, cselekedni fogok tehát mnél előbb!

Ede testét hideg borzongás futotta át ezen szavakra.

— Értesítem embereinket?

— Még ne, Ede barátom. Majd előbb én magam fogom a gonosz nő lakását kipuhatolni és felvilágosításokat szerezni a szükséges dolgokra nézve. Nem szabad elhamarkodnunk semmit sem!

Az ifju meghajtotta magát ura előtt.

— Hát József mit csinál?

— Oh, nagyon nehéz munkát végez ő, szegény — válaszolta Ede — én egy párszor már fölkerestem őt és vigasztaltam, mert hisz olyan hü és odaadó volt mindig. Különben nekem úgy tűnik fel, hogy őszintén megbánta már azt, amit Molly ellen elkövetett.

— Nem tesz semmit. Egyelőre csak maradjon fogságban. Egészen fel kell hagynia gyilkos terveivel.

— Arra kért engem, hogy eszközöljem ki, miszerint Gordon kisasszony-nal szoba állhasson.

— Ugyan! Talán még egyszer dühe áldozatának szánta a szegény gyermeket?

— No én azt nem hinném. Ellenkezőleg én azt a benyomást nyertem az ő beszédéből, mintha már a múlt alkalmával is más valaki ingerelt volna föl. Tette fölött őszinte megbánást mutat egész viselkedésével.

Az álarcos tagadott rázta meg fejét. — Mindamellett abban maradtunk, amint előbb mondtam. Én nem tudhatom, hogy embereim között fejtelenség és engedetlenség üsse fel fejét. József nem is kapott tulságosan szigorú büntetést!

Ede hallgatott: jól tudta, hogy az álarcos férfiú akaratával szemben nincs ellenkezésnek helye.

— Bizonyára befolyásolta volt József. Ez kétségtelen és az is bizonyos, hogy Elisa volt az, aki Any iránti gyűlöletét egész a gyilkossági vágyig fokozta, mégis kimélnem kell Elisát. Ő már több éven át hűségesen szolgált engem és végre is ő csak nő — nincs tőle mit tartanunk.

Föl s alá járkált izgatottan a szobanyeggel bevont szoba padlóján.

— Ki hitte volna ezt? Előbb ő olyan bizalmas emberem volt, mint ön, Ede barátom. Természetesen nem volt annyira titkaimba beavatva, nem ismerte a Terror szerkezetét, még kevésbé a kincseskamrárt, de egyébként teljesen megbíztam benne.